

Representantforslag 26 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Ketil Kjenseth og Trine Skei Grande

Dokument 8:26 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Ketil Kjenseth og Trine Skei Grande om utvikling av et nytt folkevalgt regionnivå til erstatning for fylkeskommunen

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at Venstre gjennom lengre tid har tatt til orde for en kommunereform. Målet med en slik «strukturreform» er bedre tjenestetkvalitet, demokratisering og desentralisering. Tjenestetilbudets kvalitet skal sikres og flere oppgaver skal bli desentralisert fra staten. Forvaltningsoppgaver og -avgjørelser skal flyttes nærmere innbyggerne – fra statlige etater og mot direkte folkestyrt organer.

Forslagsstillerne viser til at det nå er flertall i Stortinget for en kommunereform – jf. bl.a. samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre, – men at det er ulike syn på hvordan en slik reform skal utformes.

Regjeringens ekspertutvalg, nedsatt i forbindelse med reformen, skal etter planen fremme sin delrapport i mars 2014, og regjeringen legger, etter det forslagsstillerne erfarer, opp til at Stortinget skal godkjenne regjeringens plan og overordnede mål for gjennomføring av kommunereformen i mai 2014.

Forslagsstillerne har som utgangspunkt for en kommunereform at det må gjøres en helhetlig vurdering av oppgavefordelingen mellom dagens tre forvaltningsnivåer. I tillegg er det avgjørende at oppgavefordelingen vurderes samlet. I denne forbindelse mener forslagsstillerne det er nødvendig at Stortinget på et tidlig tidspunkt stadfester at en forvaltnings-

messig trenivåmodell skal ligge til grunn for det videre arbeidet med en kommunereform. Dette bør være et overordnet premiss i prosessen.

Forslagsstillerne mener det vil være uhensiktsmessig å legge opp til en kommunereform som ikke baserer seg på en forvaltningsmessig trenivåmodell. Etter forslagsstillerne mening vil en kommunereform basert på en tonivåmodell medføre mer stat og mindre lokaldemokrati – noe som er i strid med Venstres mål med en slik reform.

Generelt vil en overføring av omfattende oppgaver til kommunene sette krav til et betydelig kompetansemiljø på kommunalt nivå. Dette vil innsnevre handlingsrommet til å videreføre mindre kommuner som selvstendige enheter i tilfeller hvor krevende geografi og lokale ønsker gjør det naturlig. I tillegg vil dette ha som indirekte konsekvens at måltallet for innbyggertallet i de nye kommunene må settes høyere enn med en oppgavefordeling hvor disse krevende oppgavene utføres på et regionalt nivå.

Utviklingen av robuste regioner vil hindre at mange viktige forvaltningsoppgaver fortsatt blir liggende på statlige etater, uten direkte folkevalgt innflytelse.

Forslagsstillerne vil understreke at dagens mellomnivå – fylkeskommunen – ikke er tilstrekkelig tilpasset fremtidens utfordringer, og følgelig må endres. Fylkeskommunens fremtid bør utredes parallelt med at Stortinget vedtar en kommunereform. Forslagsstillerne vil understreke at sammenslåinger av fylkeskommuner likevel kan gjennomføres allerede i forbindelse med kommunereformen.

Forslagsstillerne mener at fylkeskommunen skal utvikles til et nytt folkevalgt regionalt nivå med færre, større og sterkere regioner. De nye folkevalgte regionene skal være et selvstendig og fullverdig forvaltningsnivå – slik kommunene er det på lokalt nivå

– med omfattende desentralisering av oppgaver, ansvar, myndighet og ressurser fra staten.

Forslagsstillerne vil gi de nye regionene et politisk, faglig og finansielt ansvar. Regioner som skal ha et slikt helhetlig ansvar, må inndeles på en måte som er funksjonell når det gjelder oppgavene som skal løses, og slik at befolkningen naturlig kan identifisere seg med egen region.

Sentralt i en strukturreform av offentlig forvaltning står også en gjennomgang av lover, regler, forskrifter, pålegg og instruksjoner som regulerer lokaldemokratiet. Forslagsstillerne mener det er et akutt behov for en slik gjennomgang, både for å få en status og for å få et grunnlag for å forenkle og modernisere.

I tillegg er det nødvendig med en finansieringsreform av lokaldemokratiet. Inntektssystemet for kom-

munesektoren er i dag svært komplekst og detaljert. Det trengs en gjennomgang av kriterier og prinsipper for utjevning, forenkling og tilpasning til færre enheter og nye oppgaver.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede etablering av et nytt folkevalgt regionnivå som skal erstatte fylkeskommunen, parallelt med det videre arbeidet med en kommunereform.

26. februar 2014